

preus del mercat fossin desorbitats. Així doncs, en una conjuntura socio-econòmica absolutament diferent a la de quan va néixer, el Patronat ha hagut d'acomodar els seus plantejaments a la nova realitat.

A banda de llur tasca en la construcció d'habitatges, convé remarcar un altre aspecte fonamental del Patronat: el foment de l'associacionisme, a través d'una implicació directa en el teixit de les relacions socials dels socis beneficiaris, de la cessió gratuïta de locals socials per a reunions i activitats socio-culturals, etc.

En definitiva, l'aprofundiment en l'estudi de l'evolució de la societat gironina de les tres darreres dècades exigeix de forma insubstituïble no perdre de vista l'acció d'entitats com la del Patronat Santa Creu de la Selva, sobretot, en el cas que ens ocupa, fins a la meitat dels anys 70.

És paradoxal que pels volts del nou segle subsisteixin, a la ciutat de Girona, nuclis de població amb moltes i malaurades equivalències econòmiques i socials amb el barraquisme dels anys 50 i 60 descrit en el llibre. Els íntims nivells de vida de segments de població establerta a l'extraradi gironí romanen com a testimoni d'una societat que ha fonamentat la seva existència en una escala de valors que anteposa la competitivitat i la riquesa individual pròpies d'un capitalisme exacerbant a la solidaritat i als principis d'igualtat i justícia social.

Una acció per l'habitatge configura una part de la història recent de Girona. Probablement, i encara més pel que fa als darrers anys, hi manca la lògica perspectiva històrica. També, cal dir-ho, l'autor, Francesc Ferrer, és part directament implicada en la gestió del Patronat, la qual cosa mena a plantejar una doble interpretació: d'un costat podem intuir una visió massa subjectiva —gairebé visceral—, però també hem de reconèixer que només una persona com Francesc Ferrer era capaç, d'aportar les dades i una indispensable experiència personal per descriure la història del Patronat.

Amb tota seguretat, en el futur, els historiadors trobaran en aquest llibre una eina d'investigació veritablement important.

Una història que ha de continuar

DOMÈNECH i MONER, Joan
L'ensenyament a Lloret de Mar (1599-1936).
Santa Coloma de Farners,
Club Marina Casinet, 1991.

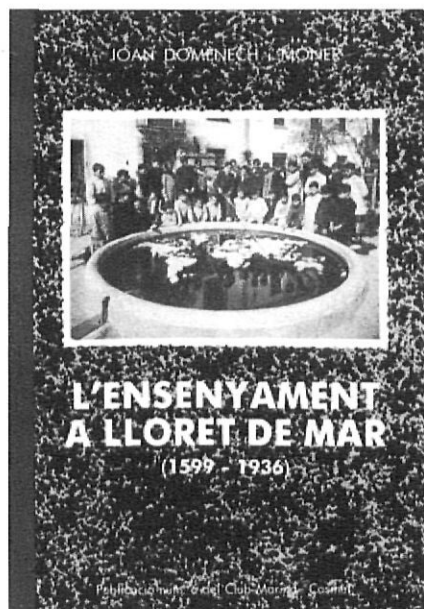
El darrer llibre de Joan Domènech i Moner relliga dos aspectes fonamentals de la personalitat de l'autor. És, d'una banda, una nova visió sobre la seva vila natal —sobre la qual ens ha servit moltes altres monografies que tracten de l'esforç turístic, els casinos, les imatges retrospectives o les biografies de personatges singulars com el pintor Llaverias o el compositor Domènech Moner—, i de l'altra, una panoràmica centrada per la transmissió del fet educatiu, l'ensenyament públic i privat, una tasca fonamental que no sempre és justament valorada, en la qual està compromès el mateix autor.

Partint de les ordinacions donades pel consell municipal l'any 1599, Domènech estructura la seva obra en set capítols, que acaben amb el trauma —i tall històric— del 1936, en els quals desfilen les persones i les realitzacions claus del fet educatiu a la vila de la Costa Brava, acompanyades dels aclariments necessaris per emmarcar-les en el context general de cada època.

La importància demogràfica de la vila —va arribar als 4.029 habitants en el cens del 1860— i la mentalitat oberta de les poblacions de la marina fan de Lloret un camp ric en experiències educatives, contraposades o complementàries, que no trobaríem en indrets més petits o de l'interior de la mateixa comarca i que permeten de parlar d'un Lloret plural on coincidiren escoles parroquials, ensenyaments reglats i no reglats..., homes de la categoria del metge Francesc Campderà i mestres com Rossend Albert, Marià Pujolà, Ignasi Dedéu, Gertrudis Moret, Esteve Carles o Josep Gelats.

Tot això Joan Domènech ens ho acosta amb un innegable amor al tema, amb anècdotes que ajuden a fer més llegidor el llibre i amb un esforç de recerca que cal valorar positivament. Les fotografies que hi incorpora són, a més a més, un testimoniatge objectiu de les persones i els ambients descrits, i per això mateix, un bon acompanyament.

Esperem que, més endavant, amb més calma, l'autor trobarà el moment oportú per prosseguir aquesta història de l'ensenyament almenys fins als anys del franquisme, com era l'objectiu inicial, i per valorar l'impacte de la guerra i el posterior, del turisme i dels canvis socio-econòmics que experimentà el nostre país d'ençà dels anys seixanta. Mentrestant, però, podem estar contents per la informació fornida en aquest llibre que, com tots els de Joan Domènech, ha d'interessar tant els lloretencs com els que no ho són i volen saber sobre la història de l'educació a casa nostra.

Lluís Costa

Josep Clara